

Control d'emissions de gasos d'efecte hivernacle i món laboral

Barcelona, 17 de novembre de 2009

LES EMISSIONS DE GEH: UNA CRISI MUNDIAL

LES EMISSIONS DE GEH: UNA CRISI MUNDIAL

L'escalfament global induït per l'acció humana és una realitat constatada per la comunitat científica:

- Pujada mitja de les temperatures 0'6°C en el segle XX (a l'Àrtic, 5°C)
- Les glaceres de les muntanyes de l'Hemisferi Nord es redueixen un 25% en 30 anys
- Espècies animals i vegetals migren cap a latituds més altes
- Es modifiquen fases de reproducció en vegetals i animals
- Augmenta la freqüència i la intensitat de fenòmens atmosfèrics extrems (huracans, tifons, sequeres...)

LES EMISSIONS DE GEH: UNA CRISI MUNDIAL

LES EMISSIONS DE GEH: UNA CRISI MUNDIAL

Riscos i impactes:

- Canvi del clima i dels microclimes (règims de pluges, sequeres, inundacions...)
- Augment del nivell del mar
- Possibilitat d'interrupció de grans corrents oceàniques
- Informe Stern (any 2006): situa els costos de la consolidació del canvi climàtic entre el 5 i el 20% del PIB mundial (cost de la mitigació: 1%)

LES EMISSIONS DE GEH: IMPACTES LOCALS

Zona mediterrània més càlida, seca i variable?

- ↑ Temperatura mitja anual entre 1 i 3°C
- ↑ Onades de calor
- ↓ Precipitacions: 30-20%
- ↑ Risc d'incendis tot l'any
- ↓ Producció Agricultura (fins un 40%)

- ↓ Neu en muntanyes
- ↑ Nivell del mar
- ↓ Recursos hídrics
- ↓ Precipitacions d'aigua
- ↑ Més evapotranspiració =
menys cabals de rius i
menys volum d'aqüífers
- ↓ 50% d'espècies vegetals en
el nord (pèrdua de més
del 80% en la Península
Ibèrica)

LES EMISSIONS DE GEH: IMPACTES ECONÒMICS

- Agricultura, ramaderia i pesca:
  - ↓ producció per canvis en les espècies, manca d'aigua i augment de la temperatura
  - ↑ virulència de paràsits
- Turisme:
  - Canvi en tendències turístiques ⇒ tancament d'instal·lacions i serveis
- Energia:
  - ↑ demanda energètica per la pujada de temperatura
  - ↓ generació hidràulica
  - ↑ consum de petroli i gas
- Agua:
  - ↓ precipitacions
  - ↑ demanda de sistemes de regadiu

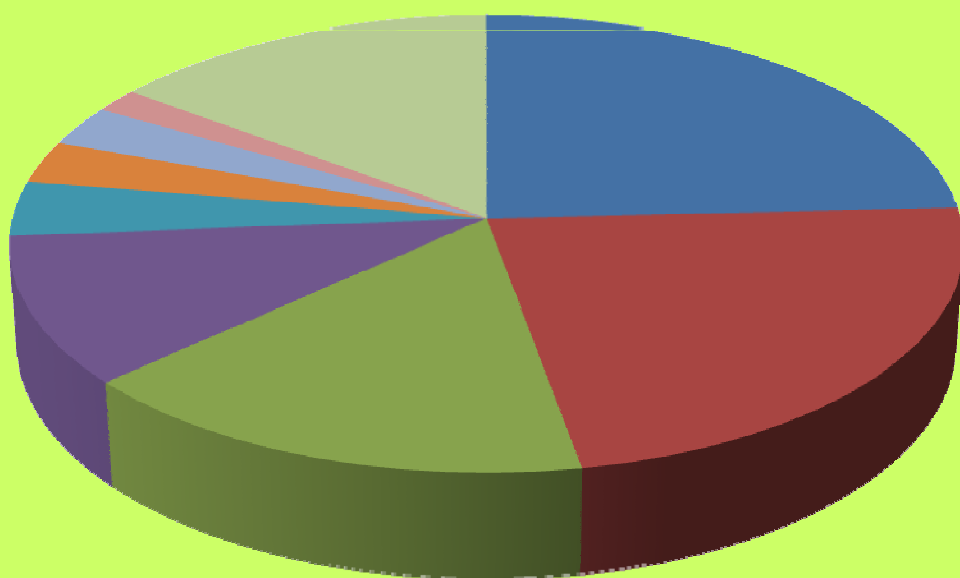
LES EMISSIONS DE GEH A L'ESTAT ESPANYOL

- Espanya és l'Estat industrialitzat on més han augmentat les emissions de GEH.
- L'augment del preu del petroli, l'increment de la generació d'energia a partir de fonts renovables i la situació de crisi econòmica actual han contribuït a que les emissions de GEH no hagin estat encara superiors
- Estat Espanyol, acollint-se als mecanismes de flexibilitat, haurà d'adquirir drets d'emissió per un valor aproximat de 4.000 milions d'euros pel període 2008-2012. El post-Kyoto ha de resultar encara més exigent

EMISSIONS DE GEH A CATALUNYA: ANÀLISI DE CCOO (2007)

EMISSIONS DE GEH A L'ESTAT
ESPANYOL PER SECTORS

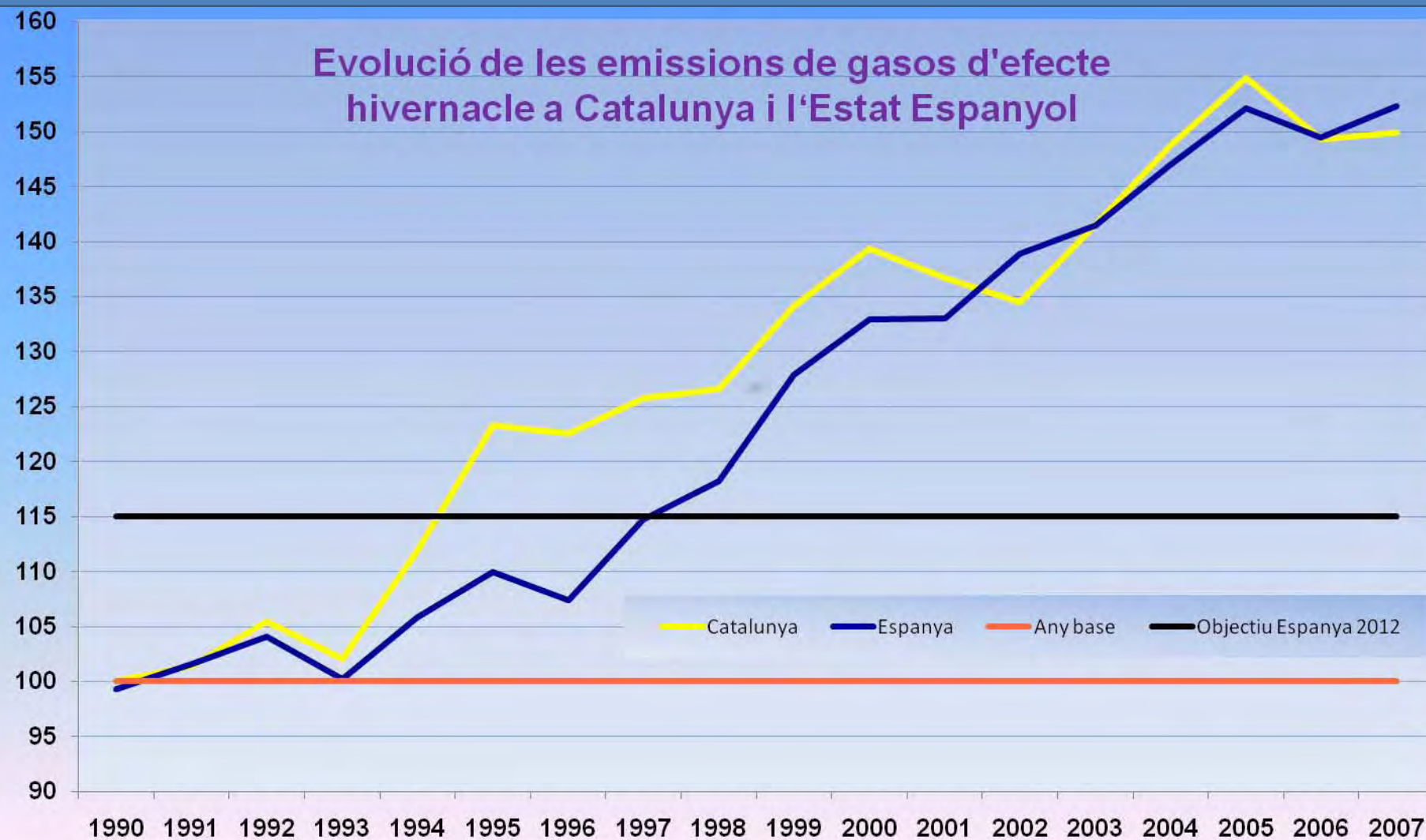
- Generació d'electricitat (24,3%)
- Transport per carretera (22,9%)
- Indústria (16,1%)
- Agricultura i ramaderia (10,5%)
- Ciment (usos no energètics) (3,9%)
- Refinament del petroli (3,0%)
- Residus (2,0%)

EMISSIONS DE GEH A CATALUNYA: ANÀLISI DE CCOO (2007)

- A Catalunya les emissions de gasos d'efecte hivernacle van augmentar durant 2007 un 49,9% respecte l'any base de 1990, xifra lleugerament inferior al creixement mitjà de l'Estat Espanyol.
- La desviació respecte els objectius del Protocol de Kyoto va ser considerable: un 34,9%
- El sector amb un major impacte en el global d'emissions de GEH fou el del transport, el qual representà el 28% del total d'emissions

EMISSIONS DE GEH A CATALUNYA: ANÀLISI DE CCOO (2007)

EMISSIONS DE GEH A CATALUNYA: ANÀLISI DE CCOO (2007)

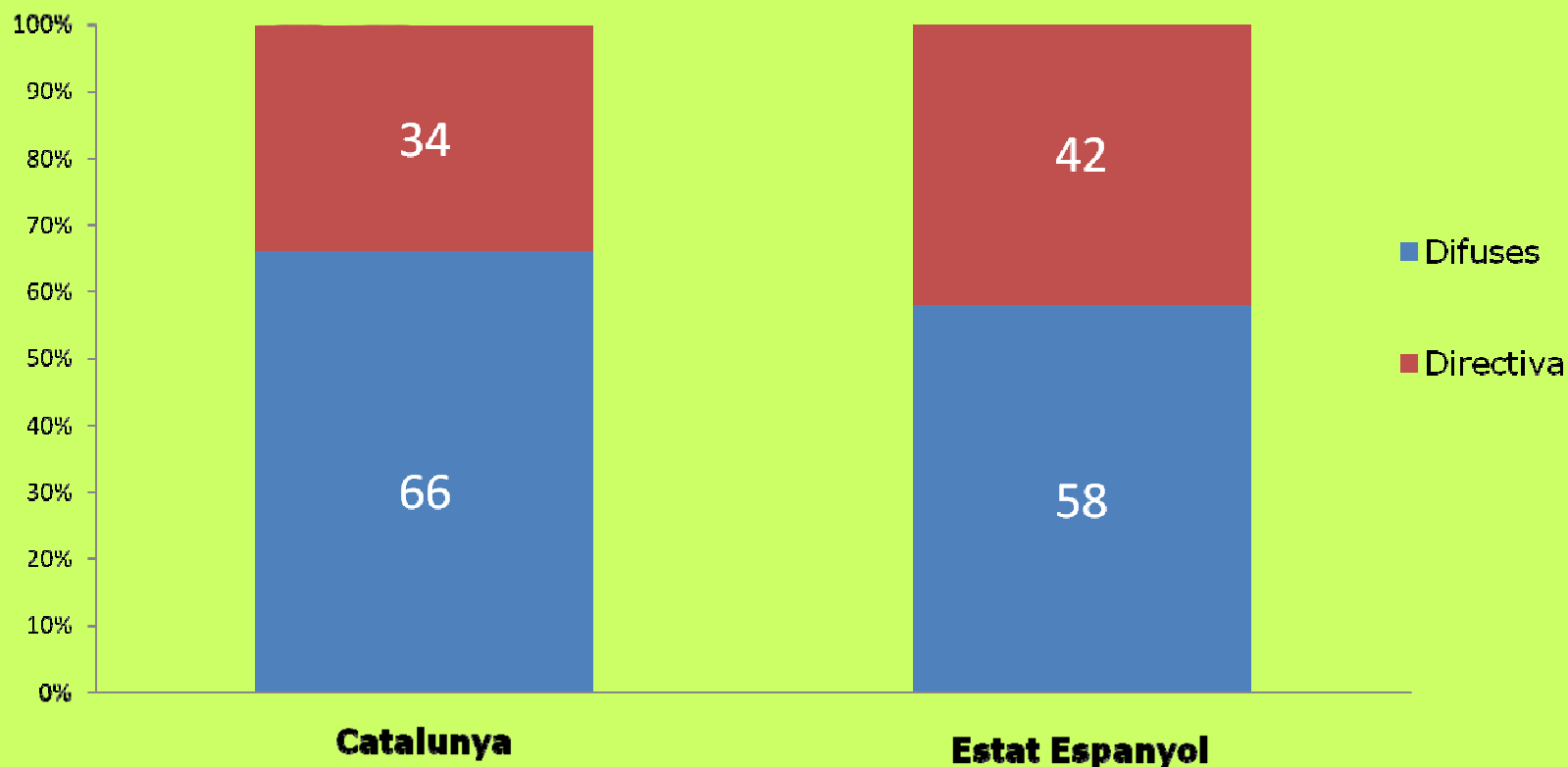
- Aquesta menor proporció es pot atribuir a que dos terços de la generació elèctrica catalana prové de centrals nuclears, les emissions de les quals no computen, segons el Protocol de Kyoto, al país on es genera

- El gran pes del transport per carretera, així com d'altres sectors també fora de la Directiva de Comerç d'Emissions, allunyen a Catalunya dels compromisos de Kyoto

EMISSIONS DE GEH A CATALUNYA: ANÀLISI DE CCOO (2007)

**Percentatge entre emissions difuses i les afectades pel la
Directiva de comerç d'emissions (2005)**

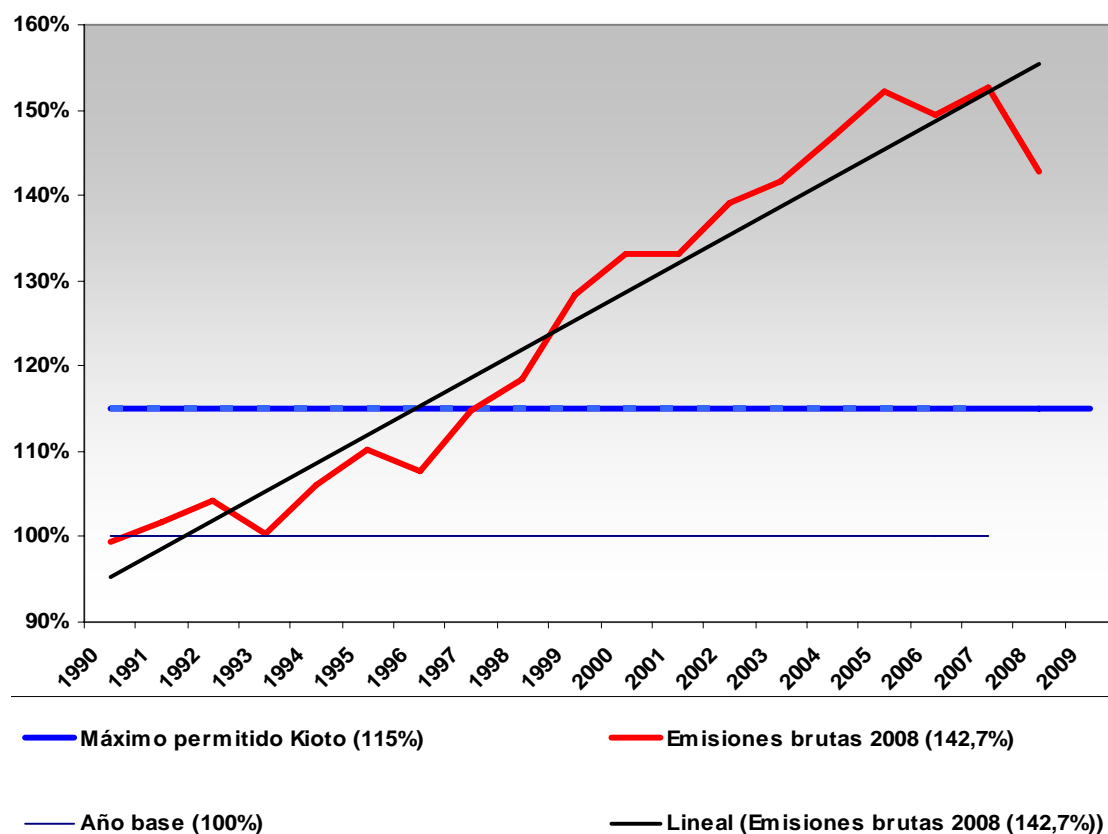
Font: Oficina Catalana
del Canvi Climàtic

EMISSIONS DE GEH A CATALUNYA: ANÀLISI DE CCOO (2007)

- Les emissions anomenades “difuses” representaven el 66% del total d'emissions de GEH a 2005. Actualment el seu pes probablement serà encara superior:
  - Transport
  - Energètic (no inclòs a la Directiva)
  - Industrial
  - Residencial
  - Agrícola i ramader
  - Residus
- El Govern de la Generalitat ha aprovat el Pla Marc de Mitigació del Canvi Climàtic 2008-2012 per reduir les emissions difuses al 37% respecte l'any base, el que permetria assolir els objectius de Kyoto considerant el creixement d'embornals i la compra de drets exteriors.

LES EMISSIONS DE GEH A 2008

Evolució de les emissions de GEI en Espanya (1990-2008)

En 2008 les emissions de GEH van disminuir un 6,5% respecte l'any anterior a nivell estatal

Tot i aquesta reducció, les emissions arriben a superar un 42,7% l'any base, quan el compromís espanyol implicava no incrementar-ne més del 15%

LES EMISSIONS DE GEH I EL MÓN LABORAL

- Tot i les mancances del sistema de comerç de drets d'emissió, actualment és el principal mecanisme de regulació contemplat en el Protocol de Kyoto (alhora deficitari, però l'única eina d'abast mundial de lluita contra el canvi climàtic)
- L'augment de les emissions de GEH de les indústries incloses al II Pla Nacional d'Assignacions podria comportar problemes addicionals de viabilitat per aquestes a curt termini
- El benefici de la reducció d'emissions és doble: ajudar en la mitigació del problema ambiental més important a que s'enfronta actualment el nostre planeta, i col·locar el teixit industrial català en una posició competitiva en un escenari de post-crisi i post-Kyoto

LES EMISSIONS DE GEH I EL MÓN LABORAL

- No resultaria una estratègia intel·ligent considerar que en moments de recessió s'han de desconsiderar els criteris ambientals en l'activitat econòmica.
- Les polítiques d'estalvi i eficiència, les demandes i exigències de la societat, i la innovació, situen a les empreses en les millors condicions per garantir la seva continuïtat i generar noves ocupacions
- Estudis econòmics estableixen que el cost de no actuar vers el canvi climàtic és molt més elevat que la prevenció i la mitigació

LES EMISSIONS DE GEH I EL MÓN LABORAL

El risc del
Pick Oil

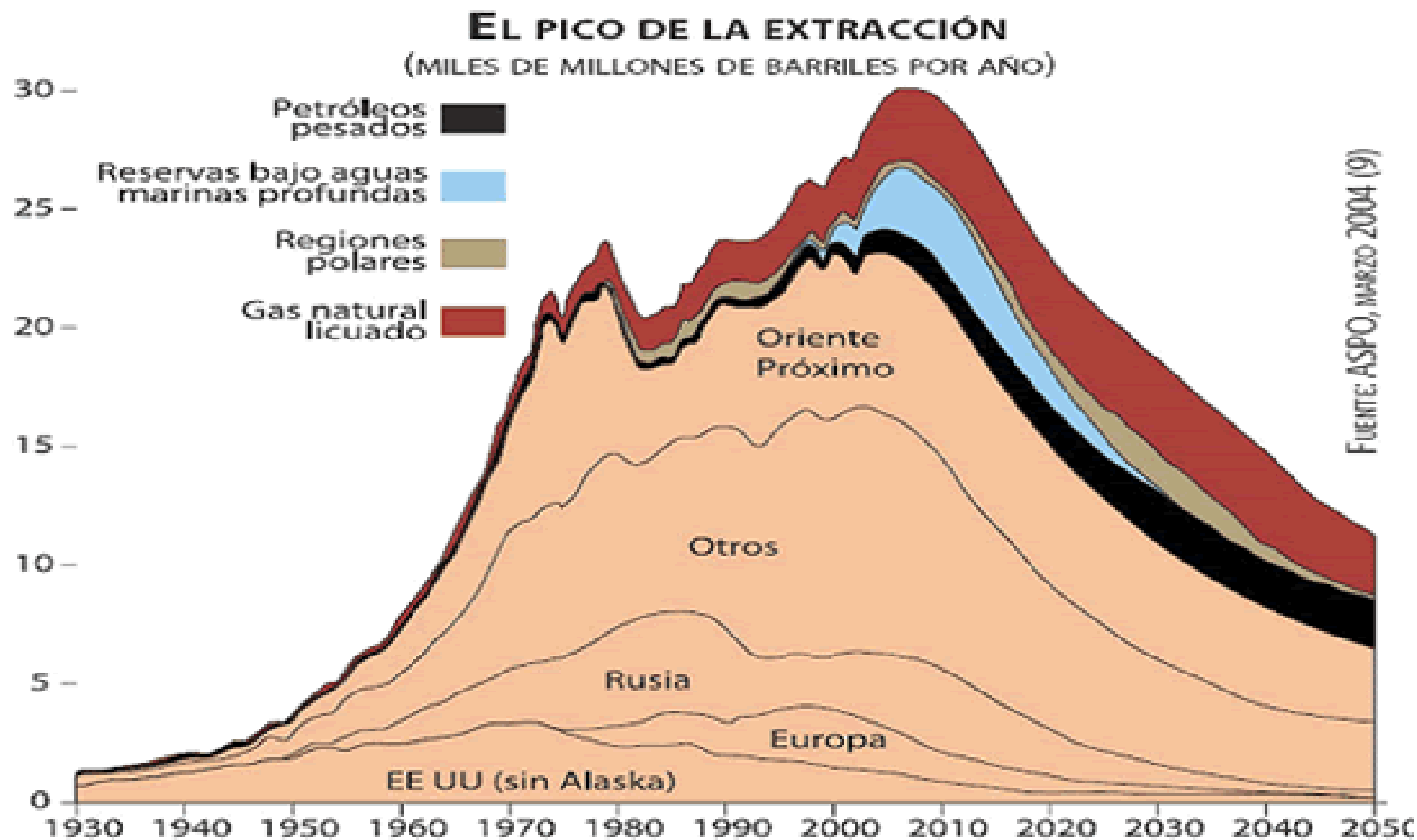

Figura 3: Gráfico de la producción mundial de petróleo según la Asociación para el Estudio del Cenit del Petróleo (ASPO).

PROPOSTES SINDICALS PER A LA REDUCCIÓ DE GEH

Sectors inclosos a la Directiva

- Avançar en els objectius del Pla d'Energia de Catalunya (PdE) en generació energètica renovable, sobre tot a partir d'instal·lacions eòliques, i en la implementació de l'Estratègia d'Estalvi i Eficiència Energètica
- Revisió dels objectius de generació renovable del PdE, fent augmentar encara més el seu pes en el mix energètic
- Aprofitament energètic a partir de subproductes de biomassa: utilització de restes d'arròs i de llots de depuradora en cimenteres, promoció del *pellet* de fusta, etc.
- Compensació efectiva d'emissions amb embornals forestals amb una gestió més avançada dels boscos i espais naturals

PROPOSTES SINDICALS PER A LA REDUCCIÓ DE GEH

Sectors difusos

- Aplicar i desenvolupar en profunditat el Pla Marc de Mitigació del Canvi Climàtic a Catalunya 2008-2012
- Aposta decidida pel transport públic
- Extensió dels sistemes de gestió ambiental avançats a empreses i administracions
- Millora de la capacitat d'intervenció dels treballadors i els sindicats en la gestió ambiental de les empreses, com a principals actors de la producció de béns i serveis
- Aprofundir en la política forestal com a qüestió estratègica de cara a l'assignació de drets d'emissió post-Kyoto.
- Impuls a l'eficiència energètica en habitatges existents

ACCIÓ SINDICAL EN LA REDUCCIÓ DE GEH

El treball de CCOO de Catalunya:

- Sensibilització de treballadors/es
- Elaboració d'anàlisis i de propostes sindicals (plans i programes públics, negociació col·lectiva, legislació, etc.)
- Assessorament tècnic (Oficina Sindical per a l'Ecoindústria)
- Participació en campanyes de lluita contra el canvi climàtic:
  - *Coalición Clima* (xarxa d'entitats ecologistes, ONGs, organitzacions de consumidors, el nostre sindicat i científics)
  - Apagades generals de 2007
  - Convenció Catalana del Canvi Climàtic
  - Estratègia pel Desenvolupament Sostenible 2026

DARRERES ACTUACIONS DE CCOO DE CATALUNYA SOBRE MITIGACIÓ DEL CANVI CLIMÀTIC

Roda de premsa sobre evolució del GEH en Catalunya (novembre 2008):

- Valoració independent de la situació catalana: alerta sobre la desviació dels objectius del Protocol de Kyoto i sobre els costos econòmics per a les empreses
- Col·laboració entre CCOO i *World Watch*, desenvolupada per la nostra Oficina Sindical per a l'Ecoindústria

Compensació de GEH del 9è congrés de CCOO de Catalunya:

- Primera vegada que un sindicat del nostre Estat realitza un projecte d'aquesta mena
- Plantació d'arbres i arbustos a una zona industrial degradada de la Conca del Besòs.
- Compensació de 100 tones de CO₂

DARRERES ACTUACIONS DE CCOO DE CATALUNYA SOBRE MITIGACIÓ DEL CANVI CLIMÀTIC

DARRERES ACTUACIONS DE CCOO DE CATALUNYA SOBRE MITIGACIÓ DEL CANVI CLIMÀTIC

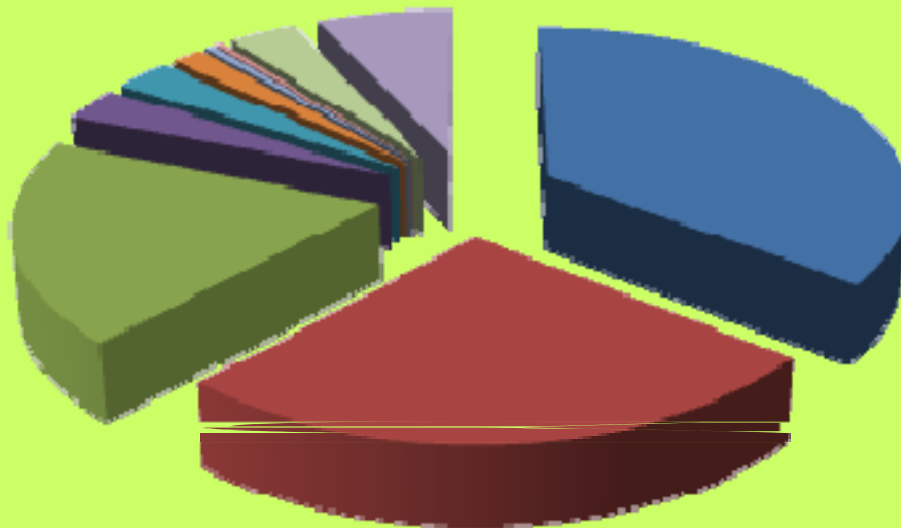
Estudi sobre Energies Renovables i Ocupació a Catalunya

- Primer anàlisi de la situació de l'activitat d'instal·lació d'energies renovables a la nostra comunitat
- Recopilació de dades de 2008; publicació i distribució durant 2009
- Presentacions a Barcelona (Dia Mundial del Medi Ambient) i Lleida (Universitat de Lleida)
- Informe complet i resum operatiu adreçat a delegats/des sindicals
- 15.321 treballadors/es ocupats en el sector de les energies renovables

DARRERES ACTUACIONS DE CCOO DE CATALUNYA SOBRE MITIGACIÓ DEL CANVI CLIMÀTIC

Empreses per subsector (%)

■ Solar Tèrmica (35,5)

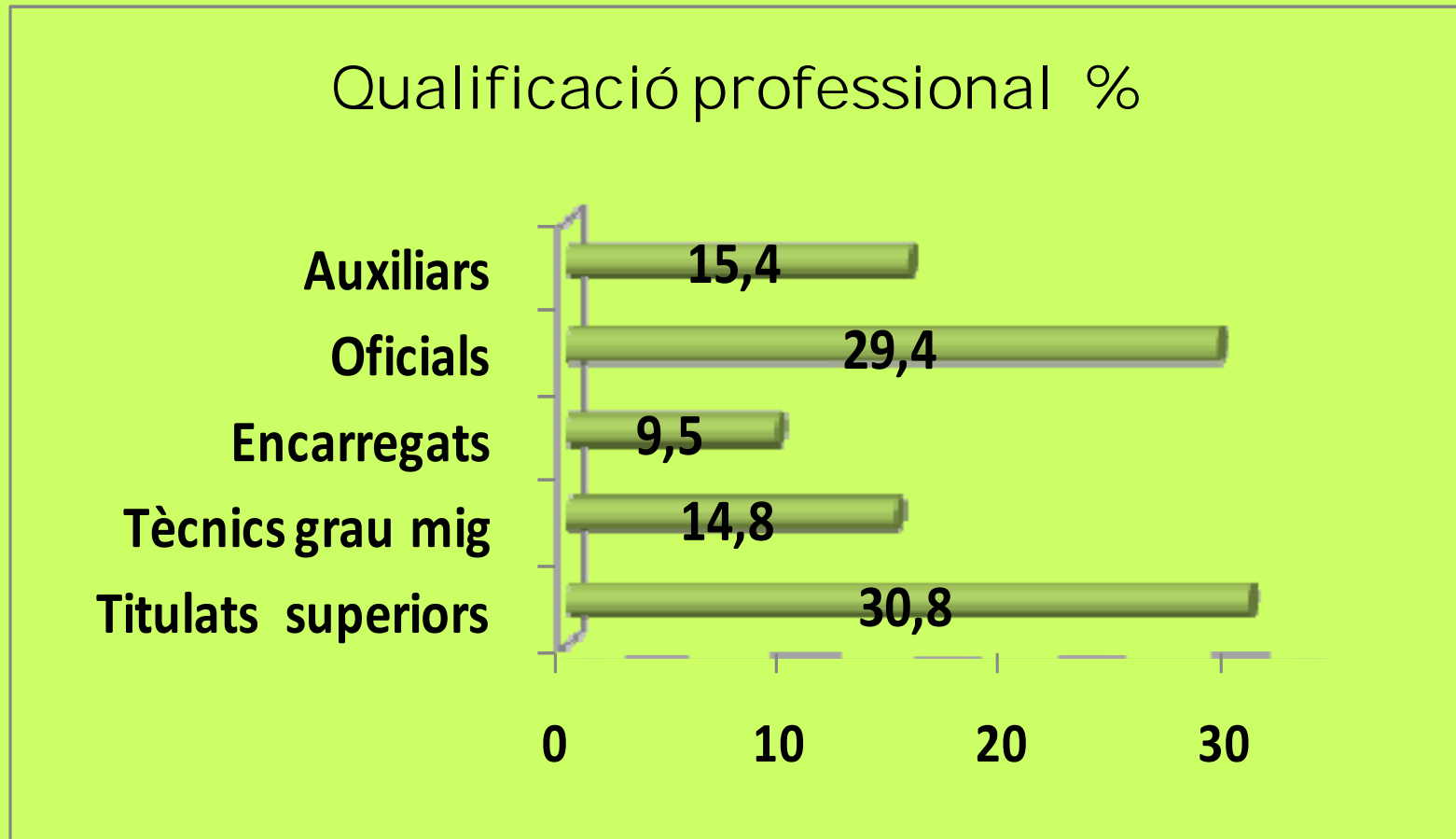
■ Solar Fotovoltaica (26,3)

■ Eòlica (19)

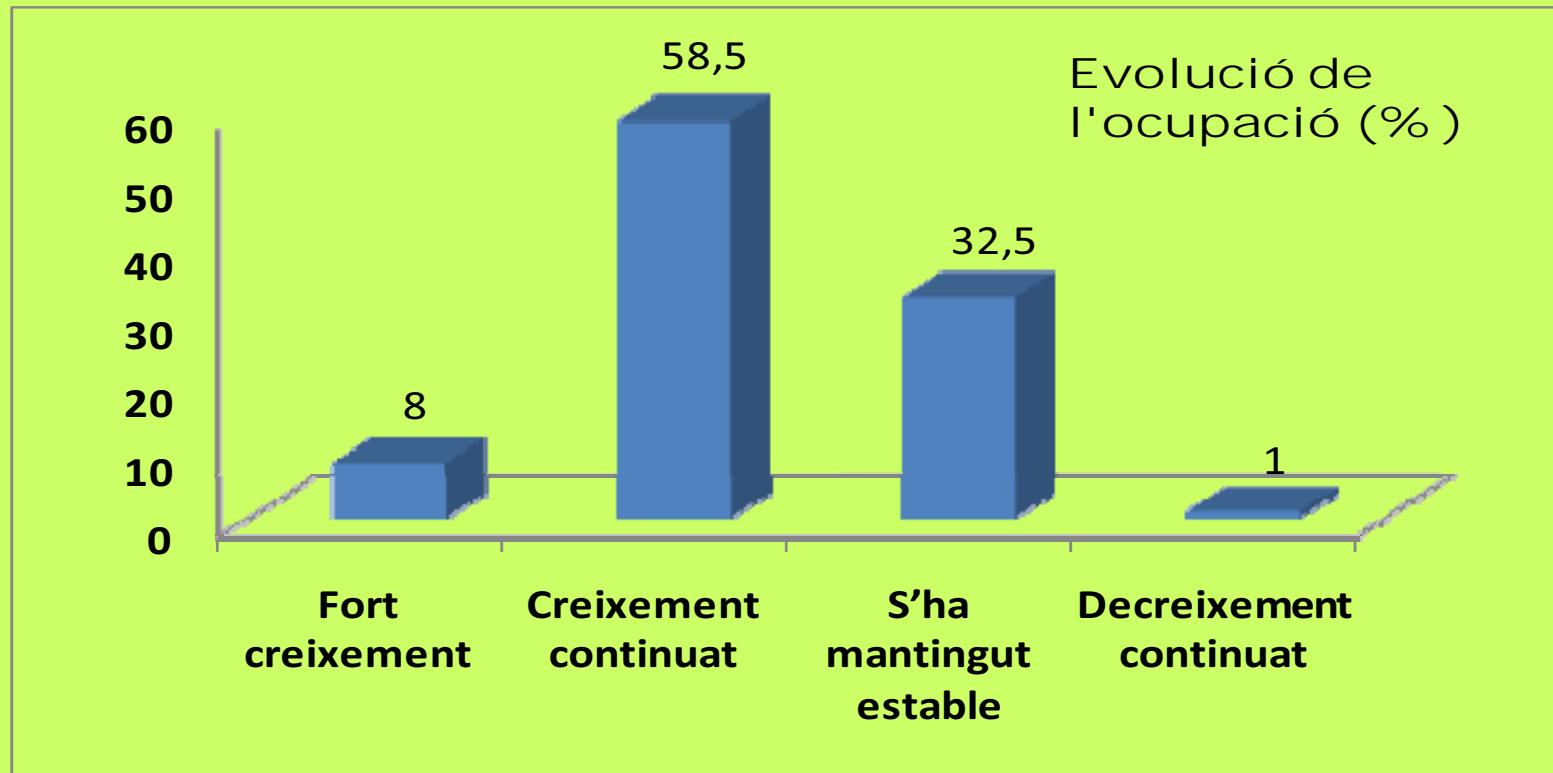
■ Biomassa (3,2)

■ Biocarburants (3)

DARRERES ACTUACIONS DE CCOO DE CATALUNYA SOBRE MITIGACIÓ DEL CANVI CLIMÀTIC

DARRERES ACTUACIONS DE CCOO DE CATALUNYA SOBRE MITIGACIÓ DEL CANVI CLIMÀTIC

80% de contractació indefinida
(molt per sobre de la mitja del mercat laboral)

DARRERES ACTUACIONS DE CCOO DE CATALUNYA SOBRE MITIGACIÓ DEL CANVI CLIMÀTIC

1r Seminari confederal

La gestió energètica a Catalunya

5 de juny, sala d'actes CCOO 9.15h

CCOO
Comissió Obrera Nacional de Catalunya

Els treballadors i treballadores no podem ni volem quedar-ne al marge.

DARRERES ACTUACIONS DE CCOO DE CATALUNYA SOBRE MITIGACIÓ DEL CANVI CLIMÀTIC

ECONOMIA

CCOO apuesta por las energías renovables para crear empleo de calidad

Una tercera parte de los trabajadores posee estudios superiores

Un estudio constata un alza de instalaciones fotovoltaicas en Lleida

■ LLEIDA David Rodríguez

El impulso de las industrias que apuesten por las energías renovables. Este es el reto que plantea ayer el sindicato CCOO para crear un nuevo modelo productivo que genere puestos de trabajo de calidad. El técnico del Departamento de Medio Ambiente del sindicato en Catalunya, Salva Clarós, recordó que Lleida "tiene las mejores condiciones de Catalunya para el desarrollo de la energía solar fotovoltaica y la térmica". En un seminario organizado ayer por CCOO en la UdL, Clarós apuntó que un 30,8% de los trabajadores del sector de las energías renovables posee estudios superiores.

En un estudio sobre la ocupación que generan las energías renovables, el sindicato constata un "crecimiento espectacular" de este tipo de industrias en Catalunya. En el caso de Lleida, Clarós comentó que ocho de cada diez empleos en este ámbito se encuentran en la energía

La UdL acogió una jornada sobre las energías renovables

El informe también detecta que la nueva normativa sobre las renovables, recogida en un Real Decreto de 2008, ha frenado el auge de este tipo de instalaciones. En este sentido, Clarós señaló que la "bajada de las primas hace inviable los huertos solares" y otro tipo de proyectos similares. La intención del sindicato es elaborar un observatorio sobre las oportunidades de empleo que ofrece esta área productiva. A corto plazo, el objetivo de CCOO es concienciar a las empresas del sector industrial de que "existe un enorme camino que recorrer, ya que las renovables crean puestos de trabajo de diseño, comercio, instalaciones, mantenimiento y servicios". En la jornada también se realizó una visita al Centro de Recerca d'Energia Aplicada (CREA) de la UdL, dedicado a la investigación en la energía solar.

El sector de las energías renovables dona feina a més de 15.000 persones a Catalunya

► Més d'una tercera part dels llocs de treball generats al territori corresponen al subsector del solar tèrmic

El sector de les energies renovables ocupa 15.432 persones a Catalunya, majoritàriament en petites empreses, segons constata un informe elaborat per Comissions Obreres (CCOO) sobre aquest sector durant l'any 2008. Actualment, Catalunya té 15.432 llocs de treball repartits en empreses que desenvolupen tota o una bona part de la seva activitat en el sector de les energies renovables, 4.328 de les quals es dediquen exclusivament a tasques pròpies d'aquest sector.

A més a més, el 80% de tots aquests llocs són ocupats per persones que tenen un grau de qualificació de treball, «la qual cosa supera la mitjana catalana», va destacar el sindicat.

Per aquestes, l'informe assenyala les «bones expectatives» de creixement en el camp de l'energia èolica, amb el magatzemador de parcs amb llicència permesa i 105 més en tràmit. De fet, els projectes en tràmit podrien suposar passar de 1000 a més de 400 megawatts de potència èolica a més de 2.000. També marca les expectatives «positives» per a la biomassa forestal, la rehabilitació energètica d'edificis i el sector termoelectric i termosolar.

No obstant això, l'informe del sindicat advertix de l'«estancament» en el subsector fotovoltaic causat per les modificacions normatives, que han provocat una «frenada» en el negoci fotovoltaic sobre terra i la reorientació cap a les instal·lacions a les teulades. Tot i la frenada, assenyala les possibilitats de creixement si es porten a terme les previsions de la Diputació de Barcelona per desenvolupar 100 megawatts en 25 municipis de la província.

Aquest subsector és el segon que concentra més empreses

Potencial de creixement a la UE

Un estudi ha mostrat que si s'augmenta el suport a les fonts d'energia renovable (FER) es generarà un efecte positiu en l'economia de la UE i crearà una quantitat important de llocs de treball. L'estudi esmentat, portat a terme per experts de la direcció general d'Energia i Transport de la Comissió Europea, és el primer que avalua detalladament els efectes econòmics del suport a les FER.

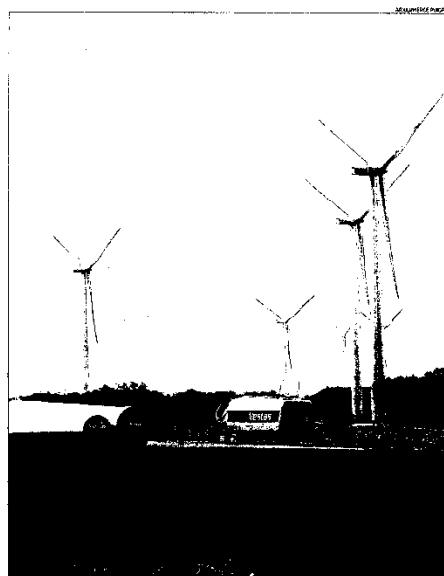
Segons els investigadors, «el sector de les FER ja ha cobrat una gran importància en termes d'ocupació i valor afegit. S'ha creat indústria pionera amb un gran potencial per liderar el mercat, les quals aporten prop del 0,6% del total del PIB i ocupació a Europa».

Aquest desenvolupament probablement succeirà si es milloren les polítiques actuals destinades a assolir l'objectiu del 20% de FER a Europa per al 2020.

Segons l'informe, les polítiques actuals dels Estats membres, combinades amb unes exportacions modestes, portaran a la creació d'entre 115.000 i 201.000 llocs de treball nous per a l'any 2020.

(26,5%), a càrrec del solar tèrmic, amb el 35%, el següent: l'èolic (19%), la biomassa (2,6%), els biocarburants (3%) i el de la generació elèctrica a través de l'energia hidroelèctrica (1,7%).

D'altra banda, l'estudi del sindicat reflecteix que durant aquests últims cinc anys la majoria de les empreses dedicades al camp de les energies renovables han experimentat un creixement continuat, que en el 8% dels casos ha estat «lenta».

Vista del parc eòlic de Puçol, un dels que actualment s'està construint a Catalunya

secretaria de desenvolupament territorial

www.ccoo.cat

DARRERES ACTUACIONS DE CCOO DE CATALUNYA SOBRE MITIGACIÓ DEL CANVI CLIMÀTIC

CCOO fa una plantada d'arbres i arbustos a Montornès

Montornès del Vallès
El sindicat CCOO ha organitzat una plantada d'arbres i arbustos aquest dissabte, a partir de les 10 del matí, a la llera del riu Congost, a Montornès. El terreny on es farà la plantada ocupa 4.500 metres quadrats. La plantada és organitzada pel Departament de Medi Ambient de CCOO, i és fruit d'un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Montornès, la Fundació Més Arbres i el Consorci per a la Defensa de la Conca del Besòs.

El president comarcal de CCOO creu que es poden guanyar un centenar de llocs de treball

El sindicat CCOO dóna suport a la planta de biomassa de la Garriga

La Garriga

Jaa.
A poc a poc, els diferents agents socials es van manifestant sobre la planta de biomassa que projecta el grup Tanyayo a la Garriga. Ara fa justament un any, la Unió Empresarial Intersectorial hi donava el seu total suport. I ara ha estat el sindicat CCOO. El secretari general de la Unió Intercomarcal Vallès Oriental, Maresme, Ovidi Huertas, ho va manifestar clarament aquest dimecres en una roda de premsa de balanç sindical del primer semestre del 2009.

«La Unió Intercomarcal, amb el total suport de l'Executiva Nacional de Catalunya de CCOO, estem d'acord amb la proposta de Rebrot i Paisatge, del grup Tanyayo, de fer una planta de biomassa a la Garriga. Segons Huertas, el sindicat creu en noves fonts d'energia com la biomassa i per això aposta per aquest projecte.

Ovidi Huertas, secretari general de CCOO a la comarca, aquest dimecres

«No es pot anar dient 'Nucleo ara, no gasos' o 'MAT No!' sense presentar alternatives». Des de CCOO no entren a valcar la qüestió urbanística que ara s'està debatent, però sí que hi entren en matèria de seguretat: «Els nostres

tècnics han revisat tots els informes i projectes presentats i tenim garanties altíssimes que no cal temer per la contaminació de la planta». D'altra banda, Huertas és optimista en matèria laboral i gestió dels boscos: «Aquesta

planta i les altres que es fan a Catalunya serviràn també per netejar els boscos i evitar així incendis forestals. A més, crearà ocupació, ja que entre treballs directes i indirectes, en el cas de la planta de biomassa de la Garriga, estem parlant d'unes cent persones», pronostica.

D'altra banda, en un article a la secció d'opinió d'aquest diari, el director de Rebrot i Paisatge, Carles Vilaseca, afirma que, a més d'establir controls en continu de les emissions, «l'empresa ha proposat pagar un total de 6 controls anuals a l'EBCA (Entitat Col·laboradora de l'Administració) que sigui l'Ajuntament qui determini quan s'hagin de fer». Rebrot i Paisatge també proposa la creació d'una comissió de seguiment formada per les forces polítiques i socials de la Garriga, perquè verifiquin el correcte procés de funcionament de les instal·lacions.

secretaria de desenvolupament territorial

www.ccoo.cat

DARRERA ACTUACIÓ DEL MOVIMENT SINDICAL SOBRE MITIGACIÓ DEL CANVI CLIMÀTIC

Acte de reivindicació de la transició justa per la CSI
(Barcelona, novembre de 2009)

CONCLUSIONS

- La responsabilitat en la lluita davant aquest problema és de tota la nostra societat. Cal distribuir els esforços de manera justa i equilibrada
- Ja són apreciables efectes sobre determinants sectors laborals. Apareixen riscos i oportunitats que s'han d'atendre
- No intervenir davant la imminència del canvi climàtic és més car i insolidari que aplicar polítiques de prevenció i mitigació
- L'economia i el mercat laboral han de tenir una transició justa cap a un model baix en emissions de carboni
- La participació de les persones treballadores i els seus representants és fonamental per a l'aplicació efectiva d'un nou model més net, just i sostenible

MERCÈS PER LA SEVA ATENCIÓ!

Més informació

www.ccoo.cat/mediambient

